

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ" มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1. ศึกษาหลักสูตรหมวดวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
2. ศึกษาตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด เพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ถามเกี่ยวกับเพศ อายุ แผนการเรียน และความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตร พ.ศ. 2524
2. ลักษณะของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา

3. กระบวนการการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

4. ประโยชน์ของวิชาสังคมศึกษา

เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบ เป็นคะแนน 4 ระดับคือ

เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะของการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก.) ตรวจสอบความครอบคลุมและความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวิทยา แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 10 คน และแผนการเรียน ภาษาต่างประเทศ 10 คน รวม 20 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริงที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เพื่อที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริงในการวิจัยต่อไป

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียน วิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวกหลายขั้นตอน (Multi-Stage Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีแบ่งเป็นพวกหรือชั้น (Stratified Random Sampling) จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 8 กลุ่ม มากลุ่มละ 2 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร 16 โรงเรียน (รายนามโรงเรียน ปรากฏในภาคผนวก ข)

2. ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียน โดยใช้วิธีการของทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1970 : 580-581) จากจำนวนประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน เขตกรุงเทพมหานครจำนวนทั้งสิ้น 28,523 คน คิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ± 5

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของตัวอย่างประชากร
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อน = 0.05

จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

$$= \frac{28523}{1 + (28523 \times 0.0025)}$$

$$= 395 \text{ คน}$$

3. สุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 16 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาโรงเรียนละ 30 คน โดยแยกเป็นแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 15 คน แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ 15 คน รวมเป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 480 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตขอความร่วมมือในการวิจัยจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียน เป็นจำนวน 480 ชุด ได้รับคืน 480 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 477 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบตอบเสรี (Open-ended) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำมาแจกแจงความถี่หาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนหรือมัธยฐานเลขคณิต

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

x = น้ำหนักคะแนนคิดเป็น 4 , 3 , 2 , 1

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

(ประคอง กรรณสูต 2525 : 40)

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (ประคอง กรรณสูต

2525 : 113)

3.50 - 4.00 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความที่ระบุไว้มากที่สุด

2.50 - 3.49 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความที่ระบุไว้มาก

1.50 - 2.49 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความที่ระบุไว้บ้าง

1.00 - 1.49 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความที่ระบุไว้บ้างน้อยที่สุด

3. นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนน จากแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง

โดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - [(\sum fx)^2/n]}{n-1}}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักของคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum fx)^2$ = ผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

(Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 82)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{(n_1 + n_2 - 2)} \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$\bar{x}_1$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มที่ 1

$\bar{x}_2$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

s_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

(Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 295)

ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

5. สรุปและนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questions)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ นำมารวบรวมและแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย